

TECHNISCHE SNUFJES

Diverse bedrijven leveren technische hoogstandjes voor melkveebedrijven. Zo heeft het Nederlandse bedrijf Nedap zijn Lactivator en biedt het Zweedse DeLaval zijn Herd Navigator aan. Wat kosten deze systemen en wat levert het de melkveehouder op?

“Blind varen op de Lactivator”

Melkveehouder Mathijs Meijer (22) melkt in maatschap met vader Bennie en moeder Elly 260 melkkoeien op een in 2010 nieuw in gebruik genomen bedrijf in het Groningse Blijham. Vanaf maart 2012 gebruikt hij de Nedap Lactivator stappentellers. Middenin de 120 meter lange koestal hangt een antenne. Die vangt het signaal op van de 250 pootbanden (responders) die de koeien samen om hebben. De Lactivator legt de activiteit van iedere koe in periodes van 2 uur vast. De automatisering vergeelijkt de activiteit (aantal stappen) in een periode met die van de voorgaande dagen. Als de activiteit meerdere periodes van 2 uur verhoogd blijkt te zijn, geeft het

systeem een attentiemelding. Die meldingen per koe kun je op je computer of mobiele telefoon aflezen. Veehouder Meijer vaart blind op deze attentielijsten: “Ook al heb ik de tochtigheid met eigen ogen niet gezien, ik ga toch over tot inseminatie van die koe.” Meijer: “Voor de installatie telde ik 4.000 euro neer (antenne en automatisering) en daarnaast betaalde ik 80 euro per pootband. Ik kocht er 250 tegelijk. Zo werd onze totale investering 24.000 euro.” De fabrikant geeft aan dat de technische levensduur van de installatie zo’n 10 jaar is en claimt een terugverdientijd van slechts twee jaar. “We geven vijf jaar garantie op de installatie”, aldus de fabri-

kant. Ze zegt dat met het systeem 20 tot 30 dagen tussenkalftijd is te winnen. En een teruggang in het medicijngebruik door minder hormoonbehandelingen. Ook zien we bij het gebruik van de stappentellers een afname van het aantal inseminaties per drachtigheid. En de afvoer van niet-dragende koeien daalt en dat is ook een winstpunt. Een dalende tussenkalftijd betekent meer melk, zo’n 1 liter per koe per dag. Meijer zag de tussenkalftijd het afgelopen halfjaar, na de installatie van de Lactivator, met 11 dagen dalen. En het aantal inseminaties per drachtigheid daalde van 2,15 naar 1,75. “Dat levert geld op”, weet Meijer, 4.000 euro voor de verlaging van de TKT en 100 KI-rietjes minder.”

Voor wie?

Onderzoeker Kees Lokhorst van Wageningen Universiteit zegt dat de Lactivator op ieder melkveebedrijf kan worden toegepast. Lokhorst: “Ik denk wel dat juist het type ondernemer dat geïnteresseerd is in elektronica en nieuwe snufjes de uitgelezen klant is. Als je geen interesse hebt in zulke systemen, kun je beter niet aanschaffen.” Volgens Lokhorst is de bedrijfsgrootte geen criterium bij de aanschaf. Het kan zijn dat een boer op een relatief klein veebedrijf actief bezig is met vruchtbaarheid. Met de stappenteller kan hij de vruchtbaarheidscijfers verbeteren. En ook op een relatief groot bedrijf kan de Lactivator een welkome hulp zijn. Immers, dit systeem ‘ziet alle koeien’ tegelijk terwijl je zelf maar een beperkt aantal koeien in één oogopslag kunt beoordelen op tocht.

Melkveehouder Mathijs Meijer

Hij krijgt attentiemeldingen via zijn mobiele telefoon.

Foto: Frank de Vries

ROND MELKTECHNIEK

Anja en Rinze Wassenaar

“We dachten dat wij geen cysteuze koeien hadden...”

Foto: Frank de Vries

“Groeien met ‘extra ogen’”

Maatschap Wassenaar uit het Friese Menaldum startte in 2009 als eerste melkveebedrijf met de Herd Navigator van DeLaval. Broers Rinze (41) en Jurjen Wassenaar groeiden de afgelopen drie jaar tijd met hun melkveebedrijf van 130 naar 190 melkkoeien. In 2009 werd de 2x6 visgraat melkstal ingeruild voor een 2x14 rapid exit melkstal van DeLaval. Tegelijk werd ook geïnvesteerd in een Herd Navigator. Rinze: “Een veestapel van tegen 200 koeien kunnen we met onze eigen ogen niet goed meer managen; daar hebben we een paar ‘extra ogen’ in de stal bij nodig.” Vanuit de melkstal stromen kleine hoeveelheden melk per individuele koe naar een kastje, de Herd Navigator. In dit kastje, in feite een minilaboratorium, worden vier verschillende waarden in het melkmonster gemeten namelijk progesteron, ureum, LDH en BHB (γhydroxyboterzuur). Deze metingen worden gedaan via de stick-technologie. De bepalingen zijn erop gericht de veehouder vroegtijdig te attenderen op ziekte en vruchtbaarheids-

problemen bij zijn koeien zodat hij daar actie op kan nemen.

Na ruim drie jaar Herd Navigator heeft Rinze een goed beeld van de kosten en de opbrengsten van het systeem. “Vroeger meenden we nooit cysteuze koeien te hebben maar met de metingen van progesteron kwam duidelijk naar voren dat we er zeker 70 per jaar hebben. Met de attentielijsten die de cysten ‘herkent’, worden ze nu beter behandeld.” Zo daalde de tussenkalftijd van 435 naar 400 dagen en het aantal inseminaties per dracht van 2,9 naar 2,1. Het vervangingspercentage van de koeien, ruim 30 procent in 2008, is in drie jaar tijd meer dan gehalveerd naar 10 à 15 procent. “Dat levert echt geld op.” Door een beter inzicht in de koeien vallen er minder buiten de boot zodat vervanging later plaatsvindt en de koeien nu gemiddeld 4,5 jaar oud zijn tegen 3,9 jaar drie jaar geleden. De lage vervanging geeft de mogelijkheid meer jongvee te verkopen waardoor de post omzet en aanwas, een kleine 30.000 euro in 2009, vorig jaar opklom tot 68.000 euro. <

Economie

André de Leeuw, solution manager VMS en Herd Navigator bij DeLaval, vertelt dat een Herd Navigator wordt aangeboden met een financiële leaseconstructie.

De veehouder betaalt gedurende vijf jaar voor de apparatuur. Dat kost, afhankelijk van het aantal koeien, tussen 125 en 160 euro per koe per jaar inclusief de sticks. Na vijf jaar is de Navigator afbetaald en eigendom van de boer. Veehouder Rinze weet dat op jaarbasis de operationele kosten van de Navigator 15.000 euro zijn en daarnaast 10.000 euro voor rente en afschrijving.

Wanneer hij zijn voordelen uitdrukt in geld, komt hij al snel aan een opbrengst van zo’n 250 euro per koe. “Het kan dus makkelijk uit vooral door meer omzet en aanwas en gezonder vee.”